

Письменный отзыв официального рецензента на диссертационную работу Элшериева Ердаулета Тұрысбекұлы на тему: «Разработка мероприятий безопасности населения Туркестанской области при чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера», представленную на соискание степени доктора философии (PhD) по образовательной программе 8D11210 – «Безопасность жизнедеятельности и защита окружающей среды»

№ п/п	Критерии	Соответствие критериям (подчеркнуть один из вариантов ответа)	Обоснование позиции официального рецензента (замечания выделить курсивом)
1.	Тема диссертации (на дату ее утверждения) соответствует направлениям развития науки и/или государственным программам	<p>1.1 Соответствие приоритетным направлениям развития науки или государственным программам:</p> <p>1) диссертация выполнена в рамках проекта или целевой программы, финансируемого(ой) из государственного бюджета (указать название и номер проекта или программы);</p> <p>2) диссертация выполнена в рамках другой государственной программы (указать название программы);</p> <p>3) диссертация соответствует приоритетному направлению развития науки, утвержденному Высшей научно-технической комиссией при Правительстве Республики Казахстан (указать направление).</p>	<p>Диссертационная работа выполнена в рамках плана государственных бюджетных научно-исследовательских работ Б-16-04 «Проблемы экологии и охраны окружающей среды. Безопасность жизнедеятельности. Возобновляемые источники энергии» кафедры «Безопасность жизнедеятельности и защита окружающей среды» Южно-Казахстанского университета имени М. Ауэзова.</p> <p>Разделы диссертационного исследования подготовлены с учетом Национальной стратегии безопасности Республики Казахстан, а также ключевых документов новой системы государственного планирования, внедренной по поручению Президента. Проведенные исследования позволяют научно обосновать политику в области безопасности и меры по защите населения, а также вносят вклад в разработку мероприятий, направленных на обеспечение безопасности на региональном уровне, в том числе для населения Туркестанской области.</p>
2.	Важность для науки	Работа вносит/не вносит существенный вклад в науку, а ее важность хорошо раскрыта/не раскрыта.	<p>Работа выполнена по теме «Разработка мероприятий безопасности населения Туркестанской области при чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера» и вносит значительный вклад в развитие данного научного направления; актуальность исследования раскрыта в полной мере.</p> <p>В диссертации проведен системный анализ влияния природных и техногенных чрезвычайных ситуаций в регионе, предложены методы оценки рисков и прогнозирования их последствий. Автор эффективно использовал современные научные подходы и</p>

			<p>методики, включая статистический анализ, моделирование и психофизиологические исследования.</p> <p>Полученные результаты направлены на разработку мер по защите населения, обоснование управленческих решений в условиях чрезвычайных ситуаций и повышение уровня безопасности граждан. Кроме того, работа обеспечивает возможность приведения предлагаемых мероприятий в соответствие с региональными и республиканскими стратегиями безопасности и действующими нормативными документами, что в полной мере отражает её научную и практическую значимость.</p>
3.	Принцип самостоятельности	<p>Уровень самостоятельности:</p> <p>1) высокий; 2) средний; 3) низкий; 4) самостоятельности нет.</p>	<p>Уровень выполнения диссертационной работы докторанта оценён очень высоко. Это обусловлено тем, что в работе обзор научной литературы и нормативных документов логично взаимосвязан со всеми разделами диссертации. Результаты проведённых теоретических исследований и анализа экспериментальных данных отличаются высокой согласованностью и взаимодополняемостью.</p>
4.	Принцип внутреннего единства	<p>4.1 Обоснование актуальности диссертации:</p> <p>1) обоснована; 2) частично обоснована; 3) не обоснована.</p>	<p>Актуальность диссертационного исследования обоснована чётко и на высоком уровне. Тема исследования «Разработка мероприятий безопасности населения Туркестанской области при чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера» напрямую связана с социально-экономическими, производственными и экологическими условиями региона.</p> <p>Туркестанская область относится к числу уязвимых территорий, подверженных природным и техногенным чрезвычайным ситуациям, поскольку уровень сейсмической активности здесь достигает 7–8 баллов. Это создаёт значительную угрозу жизни и здоровью населения, а также представляет риск для инфраструктуры и экономических объектов в случае возникновения прогнозируемого землетрясения.</p> <p>Актуальность исследования обосновывается следующими факторами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - частое возникновение в регионе чрезвычайных ситуаций природного характера (сейсмическая активность и наводнения) и техногенного характера (производственные аварии, инфраструктурные катастрофы); - необходимость обеспечения безопасности населения, а также эффективного планирования аварийно-спасательных и гражданско-защитных мероприятий; - возможность предварительной оценки вероятных последствий чрезвычайных ситуаций с использованием современных научных методов (моделирование, психофизиологические исследования, статистический и геоинформационный анализ); - разрабатываемые мероприятия и методики ориентированы на формирование региональных и республиканских стратегий безопасности, а также на оценку последствий ЧС и подготовку населения в психологическом аспекте со стороны местных органов управления.

		<p>Таким образом, диссертация направлена на предварительное прогнозирование последствий чрезвычайных ситуаций в Туркестанской области и обеспечение безопасности её населения.</p>
	<p>4.2 Содержание диссертации отражает тему диссертации: 1) отражает; 2) частично отражает; 3) не отражает.</p>	<p>Структура диссертации, представленная для рецензии, направлена на полное и всестороннее раскрытие содержания темы исследования и выстроена с логической последовательностью. Главы и разделы работы полностью охватывают основные содержательные аспекты темы «Разработка мероприятий безопасности населения Туркестанской области при чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера».</p> <p>В диссертации вопросы обеспечения безопасности населения в чрезвычайных ситуациях рассмотрены системно с теоретической, методологической и прикладной точек зрения. Каждая глава соответствует целям и задачам исследования и направлена на глубокое раскрытие сути темы, а также на комплексное решение поставленных научных проблем.</p> <p>Следовательно, содержание диссертации полностью раскрывает тему исследования и подтверждает её научную направленность и практическую значимость.</p>
	<p>4.3. Цель и задачи соответствуют теме диссертации: 1) соответствуют; 2) частично соответствуют; 3) не соответствуют.</p>	<p>Цель диссертационной работы сформулирована чётко и точно и заключается в разработке научно обоснованного комплекса мероприятий, направленного на обеспечение безопасности населения Туркестанской области в чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера.</p> <p>Поставленные задачи последовательно раскрывают цель исследования и включают анализ угроз в регионе, оценку уязвимости населения, определение механизмов снижения рисков, совершенствование системы эвакуации и временного размещения, а также разработку управленческих и организационных решений.</p> <p>В целом, цель и задачи работы логично взаимосвязаны, полностью соответствуют направлению исследования и обеспечивают получение научных результатов, представленных в диссертации.</p>
	<p>4.4 Все разделы и положения диссертации логически взаимосвязаны: 1) полностью взаимосвязаны; 2) взаимосвязь частичная; 3) взаимосвязь отсутствует.</p>	<p>Все разделы диссертации и их выводы описаны с полной взаимосвязью и выстроены в логической последовательности. Исследования, направленные на достижение цели работы, организованы в соответствующей структуре, а проведённые исследования и выводы находятся во взаимной согласованности.</p>
	<p>4.5 Предложенные автором новые решения (принципы, методы) аргументированы и оценены по</p>	<p>В диссертационной работе новые научные принципы и методы, предложенные докторантом, направлены на совершенствование системы обеспечения безопасности населения Туркестанской области в чрезвычайных ситуациях природного и техногенного</p>

		<p>сравнению с известными решениями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) критический анализ есть; 2) анализ частичный; 3) анализ представляет собой не собственные мнения, а цитаты других авторов; 4) анализ отсутствует. 	<p>характера. Предлагаемые решения обоснованы комплексной оценкой рисков, анализом уровня уязвимости населения, организацией эвакуационных мероприятий и оптимизацией ресурсного обеспечения.</p> <p>Разработанные автором методические подходы сопоставлены с действующими нормативно-правовыми и организационными моделями и проанализированы с позиции их эффективности, управленческой гибкости и практической применимости. Результаты сравнительного анализа показали, что предложенные решения позволяют сократить время реагирования, повысить согласованность системы управления и рационально использовать материально-технические ресурсы.</p> <p>Таким образом, в диссертации представленные новые принципы и методы научно обоснованы, оптимизированы и рассматриваются как эффективные решения, рекомендованные для применения на региональном уровне.</p>
5.	Принцип научной новизны	<p>5.1 Научные результаты и положения являются новыми?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) полностью новые; 2) частично новые (новыми являются 25-75%); 3) не новые (новыми являются менее 25%). 	<p>Научные результаты и предложенные в диссертационной работе принципы соответствуют требованиям научной новизны и впервые системно обоснованы в рамках темы исследования. Научная работа, направленная на обеспечение безопасности населения Туркестанской области, представляет собой комплексный региональный методический подход, впервые разработанный с учётом взаимосвязанного применения механизмов оценки рисков, расчёта возможных потерь и оптимизации мероприятий по обеспечению безопасности.</p>
		<p>5.2 Выводы диссертации являются новыми?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) полностью новые; 2) частично новые (новыми являются 25-75%); 3) не новые (новыми являются менее 25%). 	<p>Выводы диссертационной работы являются полностью новыми и подтверждены научными статьями, опубликованными в рецензируемых научных изданиях с ненулевым импакт-фактором:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В статье «Radiation, chemical situations and communal damage caused during possible earthquake in Turkestan region», опубликованной в журнале News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. 2. В статье «Mathematical modeling and computer calculation of the prediction of possible consequences of earthquakes», опубликованной в журнале News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.
		<p>5.3 Технические, технологические, экономические или управленческие решения являются новыми и обоснованными:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) полностью новые; 2) частично новые (новыми являются 	<p>Все организационные, технические и методические решения, предложенные в диссертационной работе, направленной на совершенствование системы обеспечения безопасности населения Туркестанской области, обладают научной новизной.</p> <p>Практическая применимость предложенных мероприятий по обеспечению безопасности высока: они адаптированы для внедрения в деятельность региональных органов управления и основаны на конкретных расчётах и прогнозах. Кроме того, рекомендации направлены на снижение социально-экономических потерь, рациональное</p>

		25-75%); 3) не новые (новыми являются менее 25%).	использование материальных ресурсов и эффективную организацию эвакуационных маршрутов в случае чрезвычайных ситуаций в регионе. В целом, разработанные в диссертационной работе решения научно обоснованы, доказали свою эффективность и представляют собой новые и актуальные результаты, рекомендованные к внедрению на региональном уровне.
6.	Обоснованность основных выводов	Все основные выводы основаны на весомых с научной точки зрения доказательствах	Выводы, представленные в диссертационной работе, а также полученные результаты имеют как теоретическую, так и практическую значимость и выполнены с применением современных методов исследования. Докторант достиг поставленной цели и полностью выполнил все задачи исследования. Выводы логично построены и научно обоснованы.
7.	Основные положения, выносимые на защиту	Необходимо ответить на следующие вопросы по каждому положению в отдельности: 7.1 Доказано ли положение? 1) доказано; 2) скорее доказано; 3) скорее не доказано.	Основные принципы, предлагаемые к защите, разработаны по следующим направлениям: - прогнозирование возможных последствий землетрясений: предложены аналитические методики для определения потенциального ущерба и опасных сценариев при землетрясениях магнитудой 6–8 баллов в Туркестанской области. - эвакуация и спасательные службы: разработаны организационно-технологические принципы безопасной эвакуации населения из опасных районов области в чрезвычайных ситуациях, а также координации работы спасательных и аварийно-спасательных подразделений. - экономический и инфраструктурный анализ: введены методические подходы, позволяющие оценивать вероятность ущерба и пути эффективного использования ресурсов с использованием веб-приложения для расчёта прогнозируемых потерь с учётом данных о зданиях, инженерных сетях и численности населения. Данный комплекс принципов научно обоснован и направлен на предотвращение чрезвычайных ситуаций, снижение ущерба и обеспечение безопасности на региональном уровне, ориентируясь на практическое применение.
		7.2 Является ли тривиальным? 1) да; 2) нет;	Все выводы, предлагаемые к защите, не содержат тривиальных подходов и обладают научной новизной и практической значимостью.
		7.3 Является ли новым? 1) да; 2) нет.	Все результаты исследований, предлагаемых к защите, представляют собой новые данные и опубликованы в научных журналах, входящих в базу Scopus, а также в материалах международных и республиканских конференций и периодических научных изданиях.
		7.4 Уровень для применения: 1) узкий; 2) средний;	Результаты диссертационной работы могут быть использованы для обеспечения безопасности населения Туркестанской области в чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера, оценки возможного ущерба и организации эвакуационных

	<p>3) широкий.</p>	<p>мероприятий. Кроме того, разработанные методические подходы пригодны для совершенствования региональной системы безопасности и применения в процессе подготовки специалистов технического профиля.</p>
	<p>7.5 Доказано ли в статье? 1) да; 2) нет.</p>	<p>По теме диссертационной работы опубликовано 7 научных трудов, в том числе: 2 статьи в международных научных журналах, входящих в базу Scopus, 5 публикаций в материалах международных и республиканских конференций, а также получено 1 авторское свидетельство. Все публикации отражают выводы, предлагаемые к защите.</p>
<p>Принцип достоверности. Достоверность источников и предоставляемой информации</p>	<p>8.1 Выбор методологии - обоснован или методология достаточно подробно описана: 1) да; 2) нет.</p>	<p>В диссертационной работе методология исследования обоснована конкретно и последовательно. С помощью метода сейсмического микрозонирования Туркестанской области создана карта сейсмической активности, а инженерно-сейсмическая уязвимость зданий в целом регионе оценена в зависимости от типа их конструкции. Для определения возможного ущерба применялись методы расчёта потерь, а при разрушении водохранилищ с использованием гидродинамических методов рассчитывались высота и площадь волн на водных путях.</p> <p>Применяемые методические подходы позволяют получать достоверные данные о исследуемых процессах, оценивать риски и делать объективные выводы, при этом сохраняется логическая последовательность между источниками и представленной информацией.</p>
	<p>8.2 Результаты диссертационной работы получены с использованием современных методов научных исследований и методик обработки и интерпретации данных с применением компьютерных технологий: 1) да; 2) нет.</p>	<p>Результаты диссертационной работы получены с использованием современных научных методов и компьютерных технологий. В ходе исследования с помощью методов сейсмического микрозонирования и картографии определены активные сейсмические районы Туркестанской области, а инженерно-сейсмическая уязвимость зданий оценена с учётом их конструктивных особенностей. Кроме того, с применением программ гидродинамического моделирования рассчитаны высота волн и потенциальная площадь ущерба при разрушении водохранилищ. Эти подходы обеспечивают системную обработку данных, точное моделирование и достоверную интерпретацию результатов, что гарантирует научную обоснованность исследования и его практическую применимость.</p>
	<p>8.3 Теоретические выводы, модели, выявленные взаимосвязи и закономерности доказаны и подтверждены экспериментальным исследованием (для направлений подготовки по педагогическим наукам результаты доказаны на</p>	<p>Выводы, сделанные по результатам диссертационной работы, подтверждены и обоснованы экспериментальными исследованиями. Полученные результаты опубликованы в виде научных статей.</p>

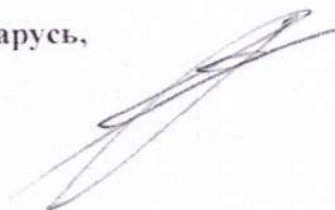
		основе педагогического эксперимента): 1) да; 2) нет.	
		8.4 Важные утверждения подтверждены /частично подтверждены/не подтверждены ссылками на актуальную и достоверную научную литературу.	Все ключевые положения работы подтверждены ссылками на соответствующую и достоверную литературу. Полученные результаты проведены в сравнительном анализе с данными, опубликованными в международных научных изданиях, индексируемых в научно-метрических системах. Ссылки приведены на отечественные и зарубежные источники, включая литературу из высокорейтинговых баз данных Web of Science и Scopus.
		8.5 Используемые источники литературы достаточны /не достаточны для литературного обзора.	В диссертационной работе использовано 123 источника, что является достаточным для литературного обзора по теме диссертации.
Принцип практической ценности		9.1 Диссертация имеет теоретическое значение: 1) да; 2) нет.	Теоретическая значимость диссертационной работы выражена ясно. Результаты исследования способствуют углублению научных представлений в области обеспечения безопасности населения Туркестанской области, систематизации методов оценки рисков, расчёта возможного ущерба и организации эвакуационных мероприятий. Кроме того, организационно-методические принципы, представленные в диссертации, формируют научную основу региональной системы безопасности и могут служить базой для будущих исследований и разработки теоретических моделей.
		9.2 Диссертация имеет практическое значение и существует высокая вероятность применения полученных результатов на практике: 1) да; 2) нет.	Практическая значимость диссертационной работы проявляется в том, что результаты исследования могут быть непосредственно использованы для обеспечения безопасности населения Туркестанской области в чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера, оценки опасных районов, расчёта потенциального ущерба и организации эвакуационных мероприятий. Данные методические подходы могут применяться для совершенствования системы управления чрезвычайными ситуациями на областном и местном уровнях, а также для планирования конкретных мероприятий по эффективному распределению ресурсов и снижению ущерба. Кроме того, результаты исследования могут использоваться в подготовке специалистов в области безопасности и в образовательном процессе, что повышает их практическую значимость.
		9.3 Предложения для практики являются новыми: 1) полностью новые;	Практические рекомендации, представленные в диссертационной работе, являются полностью новыми. Они основаны на комплексных организационно-методических подходах, направленных на обеспечение безопасности населения Туркестанской области в чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера.

		<p>2) частично новые (новыми являются 25-75%);</p> <p>3) не новые (новыми являются менее 25%).</p>	<p>Предложения впервые систематизированы и научно обоснованы в контексте эвакуации населения в опасных районах области, эффективного распределения ресурсов, расчёта потенциального ущерба и планирования мероприятий по обеспечению безопасности. Таким образом, предложенные меры представляют собой новые решения, готовые к внедрению на региональном уровне, эффективные и обладающие высокой практической ценностью.</p>
10.	<p>Качество написания и оформления</p>	<p>Качество академического письма:</p> <p>1) высокое;</p> <p>2) среднее;</p> <p>3) ниже среднего;</p> <p>4) низкое.</p>	<p>Диссертационная работа выполнена в высоком научно-техническом стиле и отличается грамотностью изложения. Автор демонстрирует уверенное владение научной терминологией, навыки работы с источниками и умение приводить убедительные аргументы. Уровень научного обсуждения в диссертации соответствует современным требованиям проведения научно-технических исследований.</p>
11.	<p>Замечания к диссертации</p>	<p>Замечание и рекомендации докторанту Элшериеву Елдаулету Тұрысбекұлы на тему «Разработка мероприятий по безопасности населения Туркестанской области при чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - по результатам проведенных исследований необходимо рассмотреть возможность снижения затрат, в случае проведения работ по повышению сейсмостойкости объектов строительства в сейсмических зонах Туркестанской области; - при возникновении чрезвычайных ситуаций на территории необходимо предусмотреть пункты размещения санитарных расходов. <p>Приведенные выше замечание и рекомендации не влияют на основные поставленные цели и задачи диссертационной работы и не снижают ее ценность.</p> <p>Объем диссертационной работы и проведенные исследования соответствуют требованиям, предъявляемым к докторским диссертациям.</p>	
12.	<p>Научный уровень статей докторанта по теме исследования (в случае защиты диссертации в форме серии статей официальные рецензенты комментируют научный уровень каждой статьи докторанта по теме исследования)</p>		<p>Диссертационная работа докторанта имеет высокий научный уровень, полученные данные опубликованы в журналах с высоким рейтингом и на международных конференциях, в частности 2 статьи в Международном журнале, включенном в базу Scopus, 5 статей на международных научно-практических конференциях в РК и за рубежом.</p>

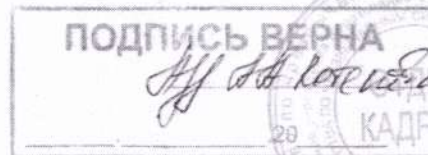
Решение
официального
рецензента
(согласно пункту 28
настоящего
Типового
положения)

Считаю диссертационную работу Элшериева Елдаулета Тұрысбекулы завершённым научным исследованием, рекомендую его к защите и подаю ходатайство перед Комитетом по обеспечению качества в сфере науки и высшего образования Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан о присуждении учёной степени доктора философии (PhD) по образовательной программе 8D11210 – «Безопасность жизнедеятельности и защита окружающей среды».

Официальный рецензент:
к.т.н., доцент кафедры «Ликвидация чрезвычайных
ситуаций» Университета гражданской защиты
Министерства чрезвычайных ситуаций Республики Беларусь,
подполковник внутренней службы
(г. Минск, Республика Беларусь)

Копытков Владимир Владимирович

8D11210 – «Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін ұсынылған Әлшериев Ердәулет Тұрысбекұлының «Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде Түркістан облысы тұрғындарының қауіпсіздік іс-шараларын әзірлеу» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ресми рецензенттің жазбаша пікірі

№/с	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаға сәйкестігі: 1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі); 2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы) 3) Диссертация ҚР Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)	Диссертациялық жұмыс М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университетінің «Тіршілік қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау» кафедрасының Б-16-04 «Экология және қоршаған ортаны қорғау мәселелері. Өмір тіршілігінің қауіпсіздігі. Жаңғырмалы энергия көздері» мемлекеттік бюджеттік ғылыми-зерттеу жұмыстары жоспары шеңберінде орындалды. Диссертациялық зерттеудің бөлімдері Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік стратегиясына негізделген және Президент тапсырмасы бойынша енгізілген мемлекеттік жоспарлардың жаңа жүйесінің негізгі құжаттарын ескере отырып дайындалған. Аталған зерттеулер қауіпсіздік саясаты мен халықты қорғау шараларын ғылыми тұрғыдан негіздеуге мүмкіндік береді және өңірлік деңгейде, оның ішінде Түркістан облысы халқының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған іс-шараларды әзірлеуге үлес қосады.
	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	Жұмыс «Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде Түркістан облысы тұрғындарының қауіпсіздік іс-шараларын әзірлеу» тақырыбы бойынша орындалып, аталған бағытқа елеулі үлесін қосады, зерттеу бағытының маңыздылығы толық ашылған. Диссертацияда өңірдегі табиғи және техногендік төтенше жағдайлардың ықпалын жүйелі талдау жүргізіліп, қауіп-қатерлерді бағалау және олардың салдарын алдын ала болжау әдістері ұсынылған. Автор заманауи ғылыми тәсілдер мен әдістемелерді, соның ішінде статистикалық талдау, моделдеу және

		психофизиологиялық зерттеулерді тиімді қолданған. Алынған нәтижелер халықты қорғау шараларын әзірлеуге, төтенше жағдайлар кезінде басқару шешімдерін негіздеуге және азаматтардың қауіпсіздігін арттыруға бағытталған. Сонымен қатар, жұмыс ұсынылған іс-шараларды өңірлік және Республикалық деңгейдегі қауіпсіздік стратегиялары мен нормативтік құжаттарға сәйкестендіруге мүмкіндік береді, бұл диссертацияның ғылыми және практикалық маңыздылығын толық көрсетеді.
Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған	Докторанттың диссертация жазу деңгейі өте жоғары бағаланды. Себебі, жасалынған жұмыста ғылыми әдебиеттер мен мөлшерлі құжаттарға жасалған шолу диссертацияның әрбір бөлімімен байланыстырылған. Жүргізілген теориялық зерттеулер мен тәжірибелік нәтижелерінің талдану қорытындылары бір - бірімен жоғары үйлесім тапқан.
Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген	Диссертациялық зерттеу өзектілігі нақты және жоғары деңгейде негізделген. Зерттеу тақырыбы «Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде Түркістан облысы тұрғындарының қауіпсіздік іс-шараларын әзірлеу» – өңірдің әлеуметтік-экономикалық, өндірістік және экологиялық жағдайына тікелей байланысты. Түркістан облысы табиғи және техногендік төтенше жағдайларға осал аймақ болып табылады, себебі сейсмикалық көрсеткіш 7-8 балды құрайды. Бұл болжамды жер сілкінісі орын алған жағдайда халықтың өмірі мен денсаулығына, инфрақұрылымға және экономикалық объектілерге айтарлықтай қауіп төндіреді. Зерттеу өзектілігі мына факторлармен негізделеді: - өңірде табиғи (сейсмикалық белсенділік пен су тасқыны) және техногендік (өндірістік авариялар, инфрақұрылымдық апаттар) төтенше жағдайлардың жиі кездесуі; - халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, авариялық-құтқару және азаматтық қорғау шараларын тиімді жоспарлау қажеттілігі; - заманауи ғылыми әдістерді (моделдеу, психофизиологиялық зерттеулер, статистикалық және геоинформациялық талдау) қолдану арқылы төтенше жағдайлардың ықтимал салдарын алдын ала бағалау мүмкіндігі; - ұсынылған іс-шаралар мен әдістемелер өңірлік және Республикалық деңгейдегі қауіпсіздік стратегияларын әзірленіп, жергілікті басқару органдарының төтенше жағдай салдарын бағалау мен халықты психологиялық тұрғыдан дайындауға бағытталған. Осылайша, диссертация Түркістан облысының төтенше жағдайлардың салдарын алдын-ала болжауға және тұрғындарының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған.
	4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды	Пікір жазуға ұсынылған диссертацияның құрылымы зерттеу тақырыбының мазмұнын жан-жақты ашуға бағытталған және логикалық бірізділікпен құрылған. Жұмыстың тараулары мен бөлімдері «Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше

	<p>1) айқындайды; 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды</p>	<p>жағдайлар кезінде Түркістан облысы тұрғындарының қауіпсіздік іс-шараларын әзірлеу» тақырыбының негізгі мазмұндық аспектілерін толық қамтиды.</p> <p>Диссертацияда төтенше жағдайда халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері теориялық, әдіснамалық және қолданбалы тұрғыдан жүйелі түрде қарастырылған. Әрбір тарау зерттеу мақсаты мен міндеттеріне сәйкес келіп, тақырыптың мәнін терең ашуға және қойылған ғылыми проблемаларды кешенді шешуге бағытталған.</p> <p>Осылайша, диссертация мазмұны зерттеу тақырыбын толық айқындайды, оның ғылыми бағыттылығы мен практикалық маңыздылығын дәлелдейді.</p>
	<p>4.3 Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) жартылай сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді</p>	<p>Диссертациялық жұмыстың мақсаты нақты әрі дәл тұжырымдалған, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде Түркістан облысы тұрғындарының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған ғылыми негізделген іс-шаралар кешенін әзірлеуді көздейді.</p> <p>Қойылған міндеттер зерттеу мақсатын жүйелі түрде ашып, өңірдегі қауіп-қатерлерді талдау, халықтың осалдығын бағалау, тәуекелдерді төмендету тетіктерін айқындау, эвакуациялау және уақытша орналастыру жүйесін жетілдіру, сондай-ақ басқарушылық және ұйымдастырушылық шешімдерді әзірлеу мәселелерін қамтиды.</p> <p>Жалпы алғанда, жұмыстың мақсаты мен міндеттері өзара логикалық тұрғыда үйлескен, зерттеу бағытымен толық сәйкес келеді және диссертацияда ұсынылған ғылыми нәтижелерге қол жеткізуді қамтамасыз етеді.</p>
	<p>4.4 Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан; 2) жартылай байланысқан; 3) байланыс жоқ</p>	<p>Диссертацияда барлық бөлімдер мен олардың тұжырымдамалары толық өзара байланыстылығымен сипатталады және логикалық реттілікпен сәйкестендірілген. Қойылған жұмыс мақсатына жетуге бағытталған жұмыстар қажетті құрылымдары ретімен қойылып, зерттеулер мен тұжырымдамалар бір бірімен байланысқан.</p>
	<p>4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып барланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау жартылай жүргізілген; 3) талдау өз пікірін емес басқа авторлардың сілтемелеріне</p>	<p>Диссертациялық жұмыста докторант ұсынған жаңа ғылыми қағидаттар мен әдістер табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде Түркістан облысы тұрғындарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйесін жетілдіруге бағытталған. Ұсынылған шешімдер тәуекелдерді кешенді бағалау, халықтың осалдық деңгейін саралау, эвакуациялық іс-шараларды ұйымдастыру және ресурстық қамтамасыз етуді оңтайландыру негізінде дәлелденген.</p> <p>Автор әзірлеген әдістемелік тәсілдер қолданыстағы нормативтік-құқықтық және ұйымдастырушылық модельдермен салыстырылып, олардың тиімділігі, басқарушылық икемділігі және практикалық қолдану мүмкіндігі тұрғысынан талданған. Салыстырмалы</p>

	негізделген.	талдау нәтижесінде ұсынылған шешімдердің әрекет ету уақытын қысқартуға, басқару жүйесінің үйлесімділігін арттыруға және материалдық-техникалық ресурстарды ұтымды пайдалануға мүмкіндік беретіні айқындалған. Осылайша, диссертацияда ұсынылған жаңа қағидаттар мен әдістер ғылыми тұрғыдан негізделген, салыстырмалы түрде оңтайланған және өңірлік деңгейде қолдануға ұсынылатын тиімді шешімдер ретінде сипатталады.
Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табылады ма? 1) толығымен жаңа; 2) басым бөлігі (25-75%) жаңа болып табылады; 3) жаңа емес (25%-дан кем жаңа болып табылады)	Диссертациялық жұмыста алынған ғылыми нәтижелер мен ұсынылған қағидаттар ғылыми жаңашылдық талаптарына сәйкес келеді және зерттеу тақырыбы аясында алғаш рет жүйелі түрде негізделген. Түркістан облысы тұрғындарының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған ғылыми жұмыс өңірлік деңгейдегі кешенді әдістемелік тәсіл алғаш рет тәуекелдерді бағалау, ықтимал шығындарды есептеу және қауіпсіздік іс-шараларын оңтайландыру тетіктерін өзара байланыстыра отырып әзірленген.
	5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табылады ма? 1) толығымен жаңа; 2) басым бөлігі (25-75%) жаңа болып табылады; 3) жаңа емес (25%-дан кем жаңа болып табылады)	Диссертация қорытындылары толығымен жаңа, олар нөлдік емес импакт фактор ғылыми басылымдарда жарияланған ғылыми мақалалармен расталған: 1. News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan журналындағы «Radiation, chemical situations and communal damage caused during possible earthquake in Turkestan region» мақаласында. 2. News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan журналындағы «Mathematical modeling and computer calculation of the prediction of possible consequences of earthquakes» мақаласында.
	5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген ба? 1) толығымен жаңа; 2) басым бөлігі (25-75%) жаңа болып табылады; 3) жаңа емес (25%-дан кем жаңа болып табылады)	Түркістан облысы тұрғындарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйесін жетілдіруге бағытталған диссертациялық жұмыста ұсынылған барлық ұйымдастырушылық, техникалық және әдістемелік шешімдер ғылыми жаңашылдық сипатқа ие. Ұсынылған қауіпсіздік іс-шараларының практикалық қолдану мүмкіндігі жоғары, олар өңірлік басқару құрылымдары қызметінде іске асыруға бейімделген және нақты есептеулер мен болжамдарға негізделген. Сонымен қатар, ұсыныстар әлеуметтік-экономикалық шығындарды азайтуға, материалдық ресурстарды ұтымды пайдалануға және өңірдің төтенше жағдай орын алған уақытта эвакуация жолдарын ұтымды пайдалануға көзделген. Жалпы алғанда, диссертацияда әзірленген шешімдер ғылыми тұрғыдан негізделген, тиімділігі дәлелденген және аймақтық деңгейде енгізуге ұсынылатын жаңа әрі өзекті нәтижелер болып табылады.

Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелермен негізделген/ негізделмеген	Диссертацияда келтірілген қорытындылар, алынған зерттеу нәтижелері теориялық және практикалық маңызы бар және заманауи зерттеу әдістерімен орындалған. Докторант зерттеу жұмысы бойынша қойылған мақсатқа жеткен, міндеттерді толығымен орындаған. Қорытындылар логикалық түрде құрылған және ғылыми тұрғыдан дұрыс негізделген.
Қорғауға ұсынылған негізгі қағидаттар	<p>Ірі қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет:</p> <p>7.1 Қағидат дәлелденді ме?</p> <p>1) дәлелденді; 2) шамамен дәлелденді; 3) дәлелденбеді</p>	<p>Қорғауға ұсынылған негізгі қағидаттар төмендегідей бағыттар бойынша әзірленген:</p> <ul style="list-style-type: none"> – жер сілкінісінің ықтимал салдарын болжау: Түркістан облысында 6–8 баллдық жер сілкінісі кезінде әлеуетті залал мен қауіпті сценарийлерді анықтауға арналған аналитикалық әдістемелер ұсынылған. – эвакуация және құтқару ұйымдары: төтенше жағдайлар кезінде облыстың қауіпті аймақтарынан тұрғындарды қауіпсіз түрде эвакуациялау, сондай-ақ құтқару және алғашқы көмек күштерін үйлестіріп ұйымдастыруға бағытталған ұйымдастырушылық-технологиялық принциптер жасалған. – экономикалық және инфрақұрылымдық талдау: ғимараттар, инженерлік желілер мен халық саны туралы деректерді ескере отырып, болжамды шығындарды есептейтін веб-қосымшаны қолдану арқылы залалдың ықтималдығын және ресурстарды тиімді пайдалану жолдарын бағалауға мүмкіндік беретін әдістемелік тәсілдер енгізілген. <p>Осы қағидаттар кешені төтенше жағдайларды алдын алу, залалды азайту және өңірлік деңгейде қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін ғылыми негізделген және практикалық қолдануға бағытталған.</p>
	<p>7.2 Тривиалды ма?</p> <p>1) ия; 2) жоқ</p>	Қорғауға ұсынылған барлық тұжырымдарда тривиальды тәсіл жоқ және ғылыми жаңалығы мен практикалық мәні бар.
	<p>7.3 Жаңа ма?</p> <p>1) ия; 2) жоқ</p>	Қорғауға шығарылатын зерттеулердің барлық нәтижелері Scopus базасына кіретін ғылыми журналдардағы жарияланымдармен және халықаралық, республикалық конференция материалдарында, мерзімдік ғылыми басылымдарда жаңа деректер болып табылады.
	<p>7.4 Қолдану деңгейі:</p> <p>1) тар; 2) орташа; 3) кең</p>	Диссертация нәтижелері Түркістан облысында табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде тұрғындардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, ықтимал залалдарды есептеу және эвакуациялау іс-шараларын ұйымдастыру кезінде қолдануға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, әдістемелік тәсілдер өңірлік қауіпсіздік жүйесін жетілдіру және техникалық бейіндегі мамандарды оқыту процесінде пайдалануға жарамды.

	<p>7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) ия; 2) жоқ</p>	<p>Диссертация тақырыбы бойынша 7 ғылыми жұмыс жарияланды, оның ішінде: "Scopus" дерекқорына кіретін Халықаралық ғылыми басылымдарда 2 мақала, халықаралық және республикалық конференциялар жинақтарында 5 жарияланым, 1 авторлық куәлік алынған. Жарияланымдар қорғауға ұсынылған тұжырымдарды көрсетеді.</p>
<p>Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі</p>	<p>8.1 Әдістеменің таңдауы – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған 1) ия; 2) жоқ</p>	<p>Диссертациялық жұмыста зерттеу әдістемесі нақты негізделген. Түркістан облысының сейсмикалық микрizonaлау әдісі арқылы белсенді сейсмикалық карта жасалып, жалпы аумақтағы ғимараттардың құрылыс түріне байланысты инженерлік-сейсмикалық осалдылығы бағаланды. Ықтимал залалдарды анықтау үшін шығындарды есептеу әдістері қолданылды, ал су қоймаларының бұзылуы кезінде гидродинамикалық есептеу әдістері арқылы су жолындағы толқын биіктігі мен ауданы анықталды.</p> <p>Қолданылған әдістемелік тәсілдер зерттелген процестер туралы сенімді мәлімет алуға, тәуекелдерді бағалауға және объективті қорытындылар жасауға мүмкіндік береді, сонымен қатар дереккөздер мен ақпарат арасындағы логикалық дәйектілік сақталған.</p>
	<p>8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) ия; 2) жоқ</p>	<p>Диссертациялық жұмыстың нәтижелері қазіргі заманғы ғылыми әдістер мен компьютерлік технологияларды қолдану арқылы алынған. Зерттеу барысында сейсмикалық микрizonaлау және картографиялау құралдары арқылы Түркістан облысының белсенді сейсмикалық аймақтары анықталып, ғимараттардың инженерлік-сейсмикалық осалдылығы бағаланды. Сонымен қатар, гидродинамикалық модельдеу бағдарламалары көмегімен су қоймаларының бұзылуы жағдайындағы су жолының толқын биіктігі мен ықтимал залал аумағы есептелді. Бұл тәсілдер деректерді жүйелі өңдеуге, нақты модельдеуге және сенімді интерпретациялауға мүмкіндік беріп, зерттеу нәтижелерінің ғылыми негізділігін және практикалық қолдану мүмкіндігін қамтамасыз етеді.</p>
	<p>8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденді):</p>	<p>Диссертация бойынша жасалған қорытындылар эксперименттік зерттеулермен байланысты дәлелденді және расталды. Алынған нәтижелер ғылыми мақалалар түрінде жарияланды.</p>

	<p>1) ия; 2) жоқ</p>	
	<p>8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған/ ішінара расталған / расталмаған</p>	<p>Жалпы жұмыстағы маңызды мәлімдемелер тиісті және сенімді әдебиеттерге сілтемелермен расталған. Алынған нәтижелер ғылыми метрикалық жүйелерде индекстелетін халықаралық ғылыми басылымдарда жарияланған белгілі мәліметтермен салыстырмалы талданған. Сілтемелер отандық және шетелдік, жоғары индексті рейтингті Web of Science және Scopus базаларындағы әдебиеттерге сілтемелер жасалған.</p>
	<p>8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті / жеткіліксіз</p>	<p>Диссертациялық жұмыста 123 дерек көзі қолданылған, олар диссертация тақырыбы бойынша әдебиеттік шолуға жеткілікті.</p>
<p>Практикалық құндылық принципі</p>	<p>9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) ия; 2) жоқ</p>	<p>Диссертациялық жұмыстың теориялық маңызы айқын көрініс тапқан. Зерттеу нәтижелері Түркістан облысының тұрғындарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы ғылыми түсініктерді тереңдетуге, тәуекелдерді бағалау, ықтимал залалдарды есептеу және эвакуациялық іс-шараларды ұйымдастыру әдістемесін жүйелеуге мүмкіндік береді. Сонымен қатар, диссертацияда ұсынылған ұйымдастырушылық-әдістемелік қағидаттар өңірлік қауіпсіздік жүйесінің ғылыми негізін қалыптастырып, болашақ зерттеулер мен теориялық моделдер үшін база ретінде қызмет етеді.</p>
	<p>9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия; 2) жоқ.</p>	<p>Диссертациялық жұмыстың практикалық маңызы айқын көрініс табады. Зерттеу нәтижелері Түркістан облысында табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде тұрғындардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, қауіпті аймақтарды бағалауға, ықтимал залалдарды есептеуге және эвакуациялау іс-шараларын ұйымдастыруға тікелей қолдануға мүмкіндік береді. Осы әдістемелік тәсілдер облыстық және жергілікті деңгейде төтенше жағдайларды басқару жүйесін жетілдіруде, ресурстарды тиімді бөлу мен залалды азайту бойынша нақты шараларды жоспарлауда пайдаланылады. Сонымен қатар, зерттеу нәтижелері қауіпсіздік саласындағы мамандарды даярлау және білім беру процесінде қолдануға жарамды, бұл олардың практикалық құндылығын арттырады.</p>
	<p>9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) толығымен жаңа; 2) басым бөлігі (25-75%) жаңа болып табылады; 3) жаңа емес (25%-дан кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Диссертациялық жұмыста ұсынылған практикалық ұсыныстар толықтай жаңа болып табылады. Олар табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде Түркістан облысының тұрғындарының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге арналған кешенді ұйымдастырушылық-әдістемелік тәсілдерге негізделген. Ұсыныстар облыстың қауіпті аймақтарында эвакуациялау, ресурстарды тиімді бөлу, ықтимал залалдарды есептеу және қауіпсіздік іс-шараларын жоспарлау процесінде алғаш рет жүйеленіп, ғылыми негізделген түрде ұсынылған. Осылайша, ұсынылған</p>

		шаралар өңірлік деңгейде енгізуге дайын, тиімді және практикалық құндылығы жоғары жаңа шешімдер болып табылады.
Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары; 2) орташа 3) орташадан төмен 4) төмен	Диссертациялық жұмыс өте жақсы ғылыми-техникалық стильде сауатты жазылған. Автор ғылыми терминологияны жоғары деңгейде меңгергендігін, дереккөздермен жұмыс істеу дағдыларын және дәлелді дәйек сөздерді көрсетеді. Диссертацияның ғылыми тұрғыда талқылау деңгейі ғылыми-техникалық зерттеулердің қазіргі талаптарына сәйкес келеді.
Диссертацияға ескертулер	<p>Докторант Әлшериев Ердәулет Тұрысбекұлының «Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде Түркістан облысы тұрғындарының қауіпсіздігі іс-шараларын әзірлеу» тақырыбындағы ескертулер мен ұсыныстар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - осы жүргізілген зерттеулер нәтижелері бойынша Түркістан облысының сейсмикалық аймақтардағы құрылыс нысандарының сейсмикаға төзімділігін арттыру жұмыстары жүргізілген жағдайда шығындарды азайтуға мүмкіндіктерін қарастыру қажет; - аумақтағы төтенше жағдайлар орын алса санитарлы шығындарды орналастыру пункттерін қарастыру қажет. <p>Жоғарыдағы ескертулер мен ұсыныстар диссертациялық жұмыстың негізгі қойылған мақсаттар мен міндеттеріне әсер етпейді және оның құндылығын төмендетпейді.</p> <p>Диссертациялық жұмыстың көлемі мен жүргізілген зерттеулер докторлық диссертацияларға қойылатын талаптарға сәйкес келеді.</p>	
Докторант мақалаларының зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми деңгейі (диссертация мақалалар сериясы нысанында қорғалған жағдайда ресми рецензенттер докторанттың зерттеу тақырыбы бойынша әр мақаласының ғылыми деңгейін зерделейді)	<p>Докторант жүргізген диссертациялық жұмысының ғылыми бағытындағы мақалаларының ғылыми деңгейі жоғары, алынған мәліметтер жоғары рейтингі бар журналдарда және халықаралық конференцияларда жарияланған, атап айтқанда Scopus базасына енгізілген халықаралық журналдағы 2 мақала, ҚР және шетелдегі халықаралық ғылыми-практикалық конференциялардағы 5 мақала.</p>	

Ресми
рецензенттің
шешімі (осы Үлгі
ереженің 28-
тармағына
сәйкес)

Әлшериев Ердәулет Тұрысбекұлының диссертациялық жұмысын аяқталған ғылыми еңбек деп санаймын, қорғауға жұмысты ұсынамын және ҚР Ғылым және Жоғары білім Министрлігінің Ғылым және Жоғары Білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті алдында 8D11210 – «Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беру үшін өтініш білдіремін.

Ресми рецензент: т.ғ.к., Беларусь Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі
Азаматтық қорғау университетінің «Төтенше жағдайларды жою»
кафедрасының доценті, ішкі қызмет подполковнигі
(г.Минск, Республика Беларусь)

Копытков Владимир Владимирович

2026 жылғы " 13 " (он үшінші) сәуір

Мен, Рахметова Гүлшат Рахметқызы, Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласының нотариусы, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі берген 16.07.2003 жылғы № 0001518 лицензия, осы құжаттың мәтінін орыс тілінен қазақ тіліне аударғанымның дұрыстығын куәландырамын.

№ 495 тізілімде тіркелген
2292 теңге өндірілді
Нотариус _____

18 (он сегіз)
парақ,
бауланған, фемерленген.
Прошнуровано, пронумеровано и
скреплено печатью на
_____ листе
Нотариус _____

